

діти, що стали жертвою злочинів майже завжди не здатні проходити службу в правоохоронних органах) [3, с. 40].

Таким чином, доцільність розгляду ювенальної політики крізь призму захисту національних інтересів, продиктована актуальними потребами практики та органічно «вписується» в канву галузевої теорії. Цілком очевидно, що без визнання ювенальної політики інтегральною складовою нацбезпеки, уявлення про останню буде усіченим і неповним, а кореспондуючий напрям державної політики – недостатньо розробленим та ефективним. З іншого боку, проблему захисту прав дітей не вирішити на рівні окремих підсистем національної безпеки. Зазвичай намагання розв'язати цю задачу в якійсь одній площині (політичній, нормативно-правовій, економічній абощо) не приносять тривалого позитивного результату. У даному контексті має рацію російський економіст О.О. Квасов, який пише: «... процес структуризації поняття «національна безпека» не можна вважати закінченим доти, доки в ньому відсутня така важлива складова, як захист прав дітей, бо ж вона зачіпає інтереси окремих громадян, груп населення й усього суспільства загалом. Натомість, розподіл поняття «ювенальна політика» по різних аспектах – соціальному, екологічному, інформаційному і т.д. – видається неконструктивним, оскільки це порушує цілісність відповідної проблематики, ускладнює застосування щодо неї системного підходу [4, с. 10, 11]».

1. «Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики». Вибрані наукові праці / Національний інститут стратегічних досліджень <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/775/105/>

2 Донченко В.В. К вопросу о разработке и реализации единой государственной политики в области организации дорожного движения / Донченко В.В., Кунин Ю.И., Казьмин Д.М. // Транспортная безопасность и технологии. – 2007. – № 3. – С. 25-37.

3 Гринберг П. А. Транспортное право : [научное пособие] / П. А. Гринберг. – М. : Изд-во «Р.А.С.», 2003. – 415 с.

4 Квасов А. А.. Влияние современных СМИ на процесс социокультурной динамики : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.10 / Квасов Александр Александрович. – М., 2007. – 155 с.

Тимофєєв Володимир Павлович,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СУЧАСНІ СПОСОБИ ПЕРЕРОБКИ ПРЕДМЕТІВ В ВОГНЕПАЛЬНУ ЗБРОЮ (НА ПРИКЛАДАХ З СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ПРАКТИКИ)

У сучасному суспільстві питання самозахисту стоять дуже гостро, що зумовлює появу нових і розвиток наявних засобів самооборони. У нашій країні під предметами самооборони, в першу чергу, маємо на увазі предмети самооборони які включають в себе: вогнепальну гладкоствольну довгоствольну зброю, травматичну зброю, газову зброю, патрони до них, а

також електрошокові пристрої, аерозолі.

У більшості західних країн зазначену зброю прийнято називати предметами самооборони (self-defense objects). Треба відзначити, що таке трактування не позбавлена раціональності, так як, на відміну від вогнепальної зброї, цільовим призначенням газової зброї та травматичної є виключно самооборона. З цієї точки зору для газової та травматичної зброї принцип «рушничного» вторинний, тому, за кордоном, їх частіше іменують не зброєю, а предметами самооборони. [1]

Однак, лібералізація зброї для самооборони дала можливість озброїтися не тільки сумлінним громадянам, але і злочинцям, які самостійно переробляють її для стрільби бойовими патронами.

Залежно від навичок особи і устаткування, за допомогою якого переробляється зброю, можна виділити зміни конструкції, що супроводжуються утворенням слідів переробки. У першому випадку мова йде про сліди, помітних особі, що не володіє спеціальними знаннями в області криміналістичного аналізу. Найчастіше дана переробка полягає в заміні штатного стовбура на саморобний, про що свідчить приклад з судово-експертної практики. Наприклад, якщо в ході візуального огляду газового пістолета моделі ІЖ-79, встановлено наявність наступних ознак переробки: збільшена довжина ствола, наявність динамічних слідів впливу на стійку стовбура, напливи металу від зварювання, відмінність матеріалу стовбура і матеріалу інших частин зброї за кольором, властивостям. Кінцевою метою такої переробки є можливість стрільби боеприпасами до вогнепальної зброї. В даному випадку це патрони калібру 9 мм ПМ.

Внесення зазначених змін в конструкцію даного газового пістолета виводить його з розряду предметів самооборони, а можливість стрільби патронами 9мм ПМ свідчить про наявність у нього ознак вогнепальної зброї, що переслідується кримінальним законом.

Особливий інтерес представляє переробка предметів самооборони в вогнепальну зброю, що супроводжується утворенням слабо виражених слідів. Дані сліди помітні лише фахівцям в цій області, тому встановити їх можна лише в разі детального дослідження, що підтверджується прикладом з судово-експертної практики. [2]

Так, наприклад в ході візуального дослідження травматичного пістолета моделі МР-79-9ТМ зовні ніяких ознак зміни конструкції не було встановлено. Можливість стрільби металевим снарядом в травматичному пістолеті моделі МР-79-9ТМ конструктивно виключається за рахунок наявності трьох тиском виступів, які заважають проходженню кулі з твердого матеріалу по каналу ствола. Виступи перекривають собою канал ствола пістолета, а їх розмір і розташування зумовлює використання для стрільби лише куль, що виготовляються з пластичних матеріалів, наприклад, з гуми. [3]

Переробка патронів травматичної дії – знайоме практиці проведення

судово-балістичних експертиз і досліджень. Так, заводські травматичні патрони переснаряджаються наступним чином: штатний снаряд витягується, навішення пороху істотно збільшується або замінюється порохом іншої марки. Потім замість гумової кулі поміщається один з вищеописаних варіантів снаряда. Вміст патрона заливається свічним воском, затикається шматком гуми.

Треба відзначити, що сьогодні переснаряджаються не тільки патрони травматичної дії, а й патрони до нарізної вогнепальної зброї, що характеризується великою суспільною небезпекою.

Застосування при скоєнні злочинів, перероблених в вогнепальну зброю предметів самооборони та патронів до них, неминуче спричинять заподіяння тяжкої або особливо тяжкої шкоди здоров'ю, а в деяких випадках і заподіяння смерті. В ході використання такої зброї ступінь небезпеки діяння значно підвищується, а слідові картина на місці події, на перший погляд, може свідчити про використання вогнепальної гладкоствольної зброї.

В тезі розглянуто специфічні способи переробки предметів (зброї) самооборони в вогнепальну зброю, виявлених автором при проведенні судово-балістичних експертиз. Також наводиться короткий аналіз визначення «предмет самооборони». Аналізуються особливості будови стовбурів газової зброї та вогнепальної зброї, а також їх конструктивні елементи, що піддаються зміні з метою можливості стрільби металеві кулею. Дана класифікація слідів переробки предметів самооборони в залежності від внесених в конструкцію змін, а також їх локалізація на зброю. Описується приклад з практики експертного дослідження переробленого газового пістолета з заміненим стволом під стрільбу бойовими патронами калібру 9 мм ПМ, а також приклад переробленої вогнепальної зброї і патронів до неї, в результаті чого змінено їх цільове призначення і збільшені вражаючі властивості снаряда. Вказані місця на зброю і патрони, на які слід звертати увагу з метою встановлення факту внесення в них конструктивних змін.

---

1. Мельник Р.В. Щодо необхідності розробки довідників для ідентифікації вогнепальної зброї // Криміналістичний вісник. 2010

2. Гамов Д.Ю. Методика встановлення належності об'єкта до вогнепальної зброї та його придатності до стрільби (проведення пострілів) : суд.-баліст. методика. К. : ДНДЕКЦ МВС України, 2005

3. Криміналістика: [підручник / за ред. Шепітька В.Ю. 2-ге вид, переробл. і допов]. К.: Концерн "Видавничий Дім "Ін Юре", 2004